

Luonddugáhtten Sámis – geaid ovddas?

Naturvern i Sápmi – for hvem?

Guovdageaidnu 26.02.2019

Nussir-ruvkke vuostá

Forslag om opprettelse av verneområde ved Goahteluoppal

HØRINGSdokument

Fylkesmannen i Finnmark
Finnmárkku Fylkkamánni

April 2010

2010:

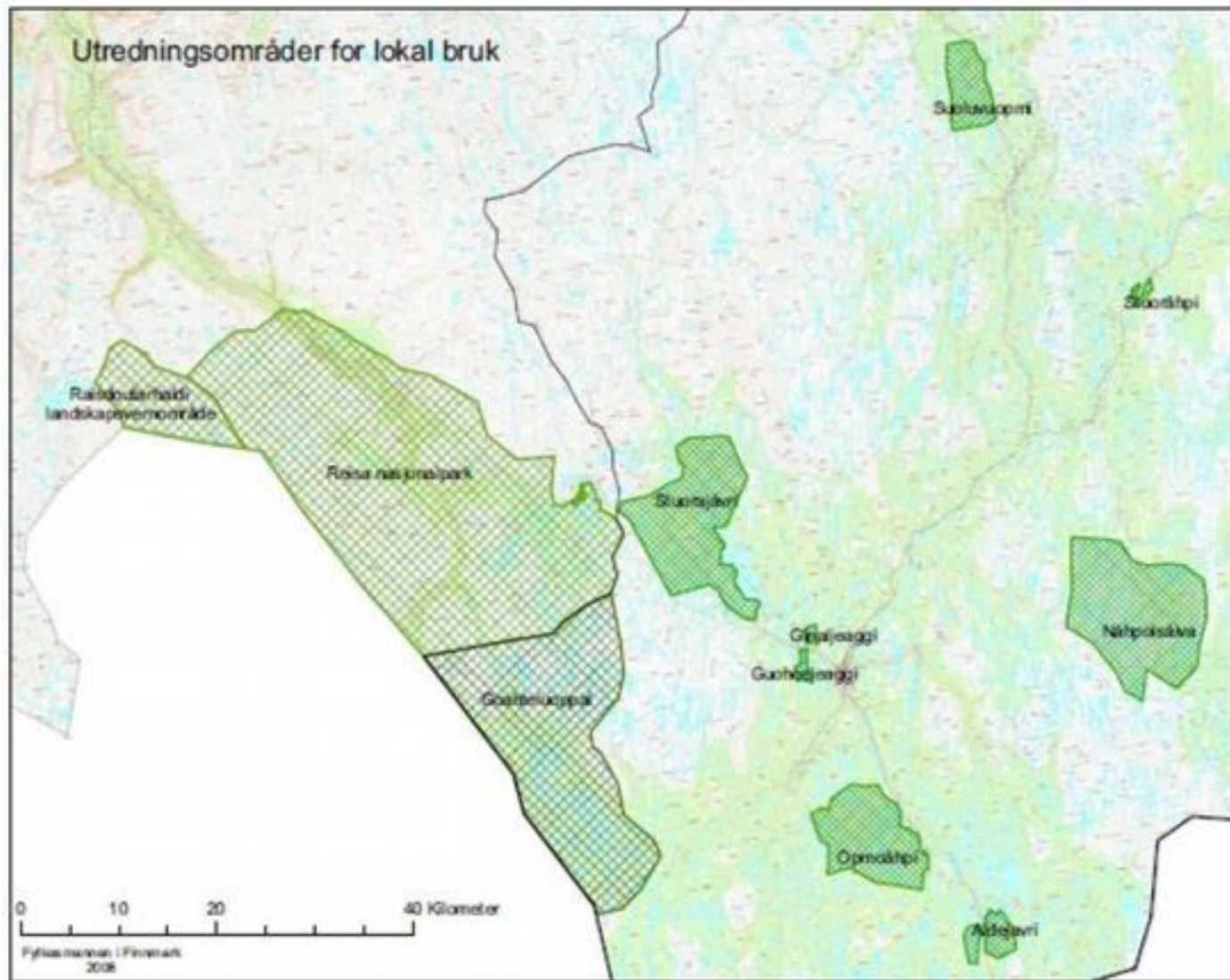
Evttohus:

- **odđa álbmotmeahcci**
- **viididuvvon álbmotmeahcci**
- **24 odđa luonddureserváhta, daid gaskkas logenáre Guovdageainnus**

Forslag om:

- en ny nasjonalpark
- en utvida nasjonalpark
- 24 nye naturreservat, derav 9-10 i Guovdageaidnu

Utredningsområder for lokal bruk

Movt doibmet gáhttenguovllut? Hvordan virker verneområder?

1. Hehttet bilideami
2. Hehttet árbevirolaš meahcásteami
3. Geasuhit turisttaid

Mii lea ulbmil? – Mii lea liigedoaibma?

1. Hindrer ødeleggelse
2. Hindrer tradisjonell naturhøsting
3. Tiltrekker turister

Hva er formål? – Hva er bivirkning?

**«Sii áigot váldit guovllu mis ja addit turisttaide»
«De vil ta området fra oss og gi det til turistene»**

Geat háliidedje gáhttenplánaid:

Birasdirektoráhtta, Birasdepartemeanta

Geat vuostádedje:

Meahcásteaddjit, Suohkanat, Sámediggi, Fylkagielda, Huksejeaddjit

Geat ohcce molssaeavttuid:

Luondugáhttenlihttu, Fylkkamánni, Boazodoallu

Hvem ville ha verneplanene:

Miljødirektoratet og Miljødepartementet

Hvem gikk mot:

Naturbrukere, kommunene, Sametinget, fylkeskommunen, utbyggerne

Hvem søkte alternativer:

Naturvernforbundet, Fylkesmannen, reindrifra

«Bruk er ikke et mål med vern»

«Geavaheapmi ii gula gáhttema ulbmiliida»

2010-riiddu boadus / Resultatet av striden:

2010-2023 – Mii lea rievdan – Hva er endra?

**Ollu luondu biliduvvon – Máilmmis, Norggas, Sámis
Dálkkadatrievdamat – dárbašit luonddu vel eambbo**

Stuorit uhkádusat – «ruoná molsun»

**Buorit ovttasbargu ja ipmárdus luonddugáhttenserviid ja
sámi serviid gaskkas.**

Mye mer natur er ødelagt – I Verden, Norge, Sápmi

Klimaendringer – vi trenger naturen ennå mer

Store trusler – «det grønne skiftet»

**Bedre samarbeid og forståelse mellom naturvernorganisasjoner og
samiske organisasjoner**

2023 – Ođđa vejolašvuodát – Nye muligheter ?

- Luonddušiehtadusa gáibádusat
- Fas gáibidit «Gáhttejuvvon geavahusguovllu»
- Biosfearaguovlu, UNESCO máilbmeárbi
- Báikkálaš álgu
- Ođđa máhttoásahusat: Guovdageainnu meahcceguovddáš, Návuona verddeguovddáš
-
- Krava i Naturavtalen
- Kreve om igjen «verna bruksområde»
- Biosfæreområde, UNESCO verdensarv
- Lokalt initiativ
- Nye kunnskapsinstitusjoner: Natursenter i Guovdageaidnu, Verddesenter i Kvænangen